

ТУРИЗМ І РЕКРЕАЦІЯ

УДК 911.3:[796.5:625.1](477.82-25)

*Ірина Єрко, Роман Качаровський,
Олена Антипюк (Луцьк),
Надія Чир (Ужгород),
Андрій Мельник (Івано-Франківськ)*

ДИТЯЧА ЗАЛІЗНИЦЯ ЯК ТУРИСТИЧНИЙ ОСЕРЕДОК

Основну увагу приділено ролі дитячих залізниць як туристичних осередків. Головний акцент зроблено на Луцьку дитячу залізницю. Вивчено історію формування дитячих залізниць в Україні. Досліджено історію становлення та розвитку дитячої залізниці в м. Луцьку. Визначено основні складові її діяльності у туристичній галузі краю. Розглянуто проблемні питання її функціонування як об'єкту туризму.

Ключові слова: туризм, туристичні ресурси, дитяча залізниця, пізнавальний туризм, м. Луцьк, Волинська область.

The main attention is paid to the role of children's railways as tourist centers. The main emphasis is on the Lutsk Children's Railway. The history of the formation of children's railways in Ukraine has been studied. The history of the formation and development of the children's railway in Lutsk is studied. The main components of its activity in the tourist branch of the region are determined. The problematic issues of its functioning as an object of tourism are solved.

Key words: tourism, tourist resources, children's railway, cognitive tourism, Lutsk, Volyn region.

Сьогодення економіки України ставить перед більшістю територіальних громад великі виклики щодо можливості нормального функціонування соціально-економічної сфери. Для цього слід забезпечити виконання місцевих бюджетів завдяки новими надходженнями, що можуть бути сформовані і завдяки туристичному потенціалу, зокрема і міста Луцька [1; 6].

Важливим елементом соціально-економічного розвитку будь-якого населеного пункту є залізничний транспорт. Він складається не лише із вокзалів (станцій), колій і потягів, але й багатьох допоміжних структурних підрозділів, зокрема й дитячих залізниць. Вони можуть прямо не виконувати основного завдання залізниці – транспортувати пасажирів та товари – а мати пізнавальну, навчальну, профорієнтаційну, туристичну функції тощо.

Дитячі залізниці – це позашкільні навчальні та розважальні заклади, в яких діти віком від 8 до 15 років знайомляться із залізничним фахом. Вони зазвичай ізольовані від загальної мережі залізниць, і є вузькоколійними залізницями довжиною декілька (від одного до 11) кілометрів, іноді замкнутими у кільце. Найчастіше такі залізниці будуються у міських парках, алеях, набережних та зонах відпочинку. Зазвичай дитячі залізниці не мають транспортного значення [4-5]. Дитячі залізниці можуть виступати як туристичні осередки, дозволяючи туристам розширити зону пізнання певної міської території, ознайомитися із особливостями функціонування залізничного транспорту (особливо цікаво дітям), побачити відомі туристичні об'єкти на шляху слідування тощо. Тим самим вони мають можливість підсилувати галузь туризму як об'єкт туризму (зокрема пізнавального) та його інфраструктури [1].

В Україні нині діють дев'ять дитячих залізниць, зокрема Дніпропетровська дитяча залізниця у м. Дніпро, (довжиною 2 км, відкрита 6 липня 1936 р.), Мала Донецька залізниця імені В. В. Приклонського у м. Донецьк (2,1 км, 19 травня 1972 р.), Запорізька дитяча залізниця у м. Запоріжжя (9,4 км, 19 травня 1972 р.), Київська дитяча залізниця у м. Київ (2,8 км, 2 серпня 1953 р.), Луцька дитяча залізниця у м. Луцьк (1,7 км, 8 листопада 1954 р.), Львівська дитяча залізниця у м. Львів (1,2 км, 18 травня 1951 р.), Рівненська дитяча залізниця

у м. Рівне (2,1 км, 2,5 км (повна довжина), 9 травня 1949 р.), Ужгородська дитяча залізниця у м. Ужгород (1,1 км, 3 серпня 1947 р.), Мала Південна залізниця у м. Харків (3,8 км, відкрита 8 листопада 1940 р., закрилась на початку війни, відновлена 5 серпня 1945 р.) [4].

Раніше було закрито ще десять дитячих залізниць: Комунарська дитяча залізниця у м. Алчевськ Луганська область, довжина 1,467 км, діяла з 19 травня 1962 р. приблизно до 1991 р.), Дитяча залізниця м. Брянка Луганської області (понад 2 км, навколо Голубого озера, використовувала вузькоколіїний шахтний тепловоз, середина 1960-х рр. приблизно 1994 р.), Євпаторійська дитяча залізниця у м. Євпаторія Автономної Республіки Крим (4,6 км, 5 червня 1988 р. – листопад 1991р.), Мала Донецька залізниця імені В. В. Приклонського (стара дитяча залізниця) у м. Донецьк (2,9 км, 24 листопада 1936 р. – літо 1941р., перестала існувати у зв'язку з початком війни), Керченська дитяча залізниця у м. Керч Автономної Республіки Крим (відкрита в 1990 р., розібрана в 90-х рр.), Конотопська дитяча залізниця у м. Конотоп Полтавської області (2 км., відкрита в 1967 р., точна дата закриття невідома); Макіївська дитяча залізниця у м. Макіївка Донецької області (1,35 км, 21 травня 1972 р. – 2002 р.), Мелітопольська дитяча залізниця імені Лазаря Кагановича у м. Мелітополь Запорізької області (3,2 км, 1937–1941 рр., існувала до початку війни), Одеський дитячий трамвай у м. Одеса (довжина 520 метрів 1956–1960 рр. або 1963 р., закриття кілька разів відкладалося), Черкаська дитяча залізниця у м. Черкаси (0,17 км, з 1972 р. розібрана в 90-х рр.) [4].

Робилася невдала спроба введення в експлуатацію ще двох дитячих залізниць – Вінницької дитячої залізниці у м. Вінниця (4,5 км, проектувалася у 1979 р. навколо озера Вишенька, закладене ґрунтове полотно навколо озера та розширений автомобільний міст, біля музею Пирогова побудована станція) та Криворізької дитячої залізниці у м. Кривий Ріг Дніпропетровської області (3,5 км, вузькоколіїнка, споруджено один тунель і невеликий відрізок шляху)[4].

Більша частина нині діючих залізниць (понад 80 %) сформована у 50–60-х рр. ХХ століття. Майже всі створені у 70–90-х рр. того ж століття – до 75–80 % закриті. Дніпропетровська дитяча залізниця у м. Дніпро, відкрита 6 липня 1936 р., є найстарішою в Україні. Водночас Запорізька дитяча залізниця є найдовшою – 9,4 км, а Ужгородська дитяча залізниця – найкоротшою 1,1 км, бо ним до остаточного закриття у 1963 р. був Одеський дитячий трамвай у м. Одеса – всього 520 м.

Луцька дитяча залізниця – установа позашкільної освіти та профорієнтації дітей у м. Луцьк Волинської області, за адресою вул.Шопена 14а. Протяжність становить 1,5 км (одна з найкоротших в Україні). Залізниця була побудована в 1952–1954 рр. Урочисте відкриття відбулося 8 листопада 1954 р. Було побудовано дві станції: «Луцьк–Піонерська» (основна, двоповерхова станція) та «Молодогвардійська». Незабаром після відкриття залізниці назву станції «Луцьк–Піонерська» було замінено на більш просту – «Піонерська». У 1992 р. станції перейменовані: «Піонерська» на «Росинку», «Молодогвардійська» на «Водограй». Розташована на правому березі р. Сапалаївки (Яровиці), частково проходить територією Луцького ботанічного саду «Волинь». Колія знаходиться на березі річки, її періодично затоплює під час повеней і злив, тоді курсування потягів скасовується. Станція «Росинка» визнана найкращим об'єктом архітектури м. Луцька, були неодноразові спроби віднести Луцьку дитячу залізницю до архітектурної пам'ятки. Екскурсійна діяльність забезпечується у даний час поїздом з двома суцільнометалевими вагонами РАFAWAG, який водить тепловоз ТУ7А-3094. Залізниця обладнана напівавтоматичним блокуванням та радіозв'язком з 1997 р. Тривалість екскурсії залізницею близько 7 хв [2-3; 5].

Луцька дитяча залізниця здійснює потужну освітню та професійно-технічну діяльність, набираючи 75 школярів для підготовки у три зміни за напрямками: вагонне господарство; організація перевезень та сигналізація і зв'язок; локомотивне господарство; колійне господарство. На станції «Росинка» відбуваються щотижневі заняття для школярів 5–11-х класів і навчально-виробнича практика на станціях та потязі для ознайомлення дітей і підлітків з професією залізничника [3].

Маючи унікальний туристично-рекреаційний потенціал, Луцька дитяча залізниця, перебуваючи на балансі РФ «Львівська залізниця» ПАТ «Укрзалізниця», потребує оновлення матеріальної бази та розширення території (продовження колії). З цією метою слід залучити фінансові можливості не тільки «Укрзалізниці» (яка ставить питання її закриття через збитковість), а й місцевого бюджету м. Луцька та підтримку меценатів. Луцькій міській раді необхідно взяти її на свій баланс (така пропозиція вже лунає), реконструювати її, активніше працювати над туристичним іміджем дитячої залізниці, зокрема інформаційно-рекламними проектами, а також включати її у всі можливі туристично-екскурсійні маршрути. Це дозволить у короткий термін зробити її привабливим туристично-рекреаційним об'єктом, що принесе користь туристичній та соціально-економічній сфері обласного центру Волині.

Висновки. Враховуючи унікальність та перспективність Луцької дитячої залізниці як туристичного осередку, міська рада та населення краю мають можливість залучення цього об'єкту до галузі туризму, зокрема як осередку пізнавального туризму, що в перспективі принесе тільки позитивні зрушення для іміджу та економіки Луцька.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Бейдик О. О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування. Київ: Альтерпрес, 2001. 234 с.
2. Луцька дитяча залізниця. URL: <http://ldz1954ldz.mozello.com/>
3. Львівська залізниця. URL: <http://railway.lviv.ua/>
4. Укрзалізниця. URL: <https://www.uz.gov.ua/>
5. Управління транспорту та зв'язку Волинської ОДА. URL: <https://voladm.gov.ua/category/upravlinnya-transportu-ta-infrastrukturi/1/>
6. Черчик Л. М., Міщенко О. В., Єрко І. В. Туристично-рекреаційний комплекс Волинської області: передумови розвитку: монографія. Ч. 1. Луцьк : Східноєвропейський нац. університет імені Лесі Українки, 2014. 128 с.

**УНІВЕРСИТЕТ
ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ
В ПЕРЕЯСЛАВІ**

**ВІТЧИЗНЯНА НАУКА НА ЗЛАМІ ЕПОХ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

**Матеріали Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції
(18 вересня 2020 року)**

№63

Переяслав – 2020

УНІВЕРСИТЕТ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ
В ПЕРЕЯСЛАВІ

Рада молодих учених університету

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції
**«ВІТЧИЗНЯНА НАУКА НА ЗЛАМІ ЕПОХ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»**

18 вересня 2020 року

Вип. 63

Збірник наукових праць

Переяслав – 2020

УДК 001(477)«19/20»
ББК 72(4Укр)63
В 54

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми та перспективи розвитку»: Зб. наук. праць. Переяслав, 2020. Вип. 63. 78 с.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

Коцур В.П. – доктор історичних наук, професор, академік НАПН України

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Воловик Л.М. – кандидат географічних наук, доцент

Євтушенко Н.М. – кандидат економічних наук, доцент

Кикоть С.М. – кандидат історичних наук (відповідальний секретар)

Носаченко В.М. – кандидат педагогічних наук

Руденко О.В. – кандидат психологічних наук, доцент

Склярєнко О.Б. – кандидат філологічних наук, доцент

Солопко І.О. – кандидат фізико-математичних наук, доцент

Юхименко Н.Ф. – кандидат філософських наук, доцент

Збірник матеріалів конференції вміщує результати наукових досліджень наукових співробітників, викладачів вищих навчальних закладів, докторантів, аспірантів, студентів з актуальних проблем гуманітарних, природничих і технічних наук.

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, достовірність фактів і посилань несуть автори публікацій.

©Автори статей

©Рада молодих учених університету

©Університет Григорія Сковороди
в Переяславі

ЗМІСТ

БІОЛОГІЧНІ НАУКИ

- Оксана Медвідь, Христина Медвідь*
ВИКОРИСТАННЯ НАНОТЕХНОЛОГІЙ
У БІОХІМІЧНИХ ТА ФІЗИЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ 3

ТУРИЗМ І РЕКРЕАЦІЯ

- Ірина Єрко, Роман Качаровський, Олена Антипюк,
Надія Чир, Андрій Мельник*
ДИТЯЧА ЗАЛІЗНИЦЯ ЯК ТУРИСТИЧНИЙ ОСЕРЕДОК 6

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ

- Володимир Баришніков*
КОМПЕНСАЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ДЛЯ РОБОТОДАВЦІВ,
ЯКІ В УМОВАХ СУЧАСНОГО РИНКУ ПРАЦІ САМОСТІЙНО
ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ НАВЧАННЯ СВОЇХ ПРАЦІВНИКІВ 9

ЕКОНОМІКА

- Лілія Баранник, Тетяна Дулік, Тетяна Александрюк*
ГАРМОНІЗАЦІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН У СВІТОВІЙ ЕКОНОМІЦІ
ТА ЗАВДАННЯ УКРАЇНИ: СОЦІАЛЬНИЙ АСПЕКТ 14

ІСТОРИЧНІ НАУКИ

- Євгеній Матушинський*
УЧАСТЬ ВОЛИНЯН В ОПОРІ РОСІЙСЬКІЙ АГРЕСІЇ
НА СХОДІ УКРАЇНИ (2014–2016 РР.) 18

- Наталія Шкода, Вероніка Хомін*
АГРОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗЕМСЬКИХ УСТАНОВ ХЕРСОНСЬКОЇ ГУБЕРНІЇ 19

ПЕДАГОГІКА

- Надія Гавда*
СУСПІЛЬНЕ ДОШКІЛЬНЕ ВИХОВАННЯ У МІСТІ
ВОЛОДИМИР-ВОЛИНСЬКИЙ: МИНУЛЕ ТА СЬОГОДЕННЯ 23

- Вікторія Поберецька*
ОЦІНЮВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
ДО ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ УЧНІВ 26

- Ірина Попова, Сергій Курашкін*
ІНТЕГРАЦІЯ НАУКИ, ОСВІТИ ТА ВИРОБНИЦТВА ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ
ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦЯ-ЕНЕРГЕТИКА 29

- Ігор Шарун, Людмила Пойда, Олена Башук*
МЕДИКИ-КОЛЕДЖАНИ – ЗАДЛЯ ЗДОРОВОГО МАЙБУТНЬОГО УКРАЇНИ 33

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

- Микола Скопень, Олексій Абдурашитов*
АВТОМАТИЗАЦІЯ ОБЧИСЛЕННЯ ВАРТОСТІ ТУРПАКЕТУ
З ВИКОРИСТАННЯМ МОВИ VBA 37

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ

- Світлана Герасименко, Ігор Кутельмах*
СТАВЛЕННЯ ДІВЧАТ 8-Х КЛАСІВ ДО УРОКІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ 41

- Світлана Герасименко, Іван Попович*
РІВЕНЬ ФІЗИЧНОГО (СОМАТИЧНОГО) ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ ЗВО 44

- Світлана Герасименко, Марія Рошко*
АНАЛІЗ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВ 2-Х КЛАСІВ 47

- Світлана Герасименко, Марина Химинець*
СТРУКТУРА ВІЛЬНОГО ЧАСУ ХЛОПЦІВ 7-Х КЛАСІВ
ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ 50

<i>Ярослав Малоїван, Олександр Алфьоров, Олександр Кіресв</i> АНАЛІЗ ВИСТУПІВ ЗБІРНИХ КОМАНД З ВОЛЕЙБОЛУ СИДЯЧИ НА ПАРАЛІМПІЙСЬКИХ ІГРАХ	52
<i>Сергій Овчаренко, Артем Яковенко</i> ВПЛИВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ НА ОРГАНІЗМ ЛЮДИНИ	57
ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ	
<i>Крістіна Акрабова</i> ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ АБРЕВІАЦІЇ	60
<i>Світлана Григоруц</i> ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ КОЛЬОРОПОЗНАЧЕНЬ У ПОЕТИЧНОМУ ПЕРЕКЛАДІ (НА МАТЕРІАЛІ УКРАЇНОМОВНИХ ПЕРЕКЛАДІВ ПОЕЗІЙ С. ЄСЕНІНА)	62
МЕДИЧНІ НАУКИ	
<i>Марина Петренко</i> ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ КІНЕЗІОТЕЙПУВАННЯ ПРИ ДИТЯЧИХ ОПІКАХ У ПЕРІОД РЕКОНВАЛЕСЦЕНЦІЇ	65
СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО	
<i>Валерій Маховський, Ростислав Гончар</i> ЗАСТОСУВАННЯ БІОПРЕПАРАТУ РИЗОТОРФІН У ВИРОЩУВАННІ БОБОВИХ КУЛЬТУР, ЯКІ Є СКЛАДОВОЮ КОРМУ КУРЧАТ-БРОЙЛЕРІВ	68
ТЕХНІЧНІ НАУКИ. ТРАНСПОРТ	
<i>Віталій Воронін, Марк Слободяник</i> АНАЛІЗ ТА ВИБІР СИСТЕМ НАВІГАЦІЇ МОБІЛЬНОГО РОБОТА ДЛЯ ПОЗИЦІОНУВАННЯ В УМОВАХ ЗАМКНУТОГО ПРОСТОРУ	71
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	74

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми та перспективи розвитку»: Зб. наук. праць. Переяслав, 2020. Вип. 63. 78 с.

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, правильність фактів і посилань, достовірність матеріалів несуть автори публікацій. Передрук і відтворення опублікованих у збірнику матеріалів будь-яким способом дозволяється тільки при посиланні на «Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми та перспективи розвитку».

Матеріали науково-практичної інтернет-конференції розміщені на сайті:
<http://confscience.webnode.com.ua>

Укладачі: С.М.Кикоть, І.В.Гайдаєнко
Верстка та дизайн: І.В.Гайдаєнко

Адреса оргкомітету та редколегії:
вул. Сухомлинського, 30 (к. 100),
м. Переяслав,
08401, Київська обл., Україна
тел. 0930569496,
сайт: confscience.webnode.com.ua

